

Reset

In november 1922, vlak nadat hij te horen kreeg dat hij de Nobelprijs voor natuurkunde zou ontvangen, schreef Albert Einstein zijn theorie voor een gelukkig leven op een briefje dat hij overhandigde aan een piccolo. Het verhaal gaat dat hij gezegd zou hebben dat het op een dag wellicht meer waard zou zijn dan een gewone fooi. In 2017 dook het briefje op op een veiling in Jeruzalem. Het bracht anderhalf miljoen dollar op.

‘Stilles bescheidenes Leben gibt mehr Glück als erfolgreiches Streben, verbunden mit beständiger Unruhe’

(Een rustig en en bescheiden leven brengt meer vreugde dan de jacht op succes, die voortdurende onrust met zich meebrengt)

Albert Einstein, Tokyo, november 1922

Schrijver: Monique Hendriks

Cover: Tjeerd Maas

ISBN: 9789402196757

© Monique Hendriks

1

Sinds het begin van de maand staat er een pingpongtafel in de kantine van het politiebureau. Ideeetje van Said. Janssen en Vogels waren er ook enthousiast over. De Haas was de enige die tegen had gestemd. Dedinger kon het niets schelen. Zijn afdeling had een budget toegewezen gekregen voor ontspanning met de mededeling dat overschotten op dat budget niet mee zouden tellen op de jaarafrekening. Rechercheur De Haas stopt haar vingers in haar oren en sluit haar ogen. Ze probeert in het moment te komen. Het is tien voor vijf. De zomer is luidruchtig. Elektrische heggenscharen, de soundcheck van een zomerfestival, krijsende kinderen en de pingpongtafel in de kantine terroriseren haar al weken. Ze mag niet klagen. Vijf jaar geleden maakte ze de overstap van het arrestatieteam naar de recherche. Recherche is rustiger dan het arrestatieteam. Ze opent haar ogen. De klok aan de muur van de kantoortuin verschuift naar negen voor vijf. Er klinkt een schreeuw uit de kantine. Het getik van het pingpongballetje stopt, voor even. Said heeft een punt gescoord. De Haas hoeft niet in de kantine te zijn om zich een voorstelling te kunnen maken van wat er nu gebeurt. Op dit moment van de dag heeft Said waarschijnlijk zijn overhemd al over zijn broeksband heen hangen. Na het scoren van een punt trekt hij het, met moeite, over zijn hoofd heen en hij wiegt met zijn heupen. Een show die bedoeld is om Janssen, die over zes maanden met pensioen mag, uit te dagen. Said heeft een wasbordje en stevige borstspieren en hij vindt het maar wat jammer dat daar een blauw overhemd overheen moet. Acht voor vijf. De Haas klapt haar laptop dicht en plaatst die, samen met het ene dossier dat ze nog in behandeling heeft, in de grote kast in het midden van de ruimte. Op de onderste plank is een labeltje geplakt met haar naam erop. Ze deelt die plank met Said. Aan het eind van de dag moet iedereen zijn bureau leegmaken, want er

wordt hier gewerkt met flexplekken. Een idee van Dedinge. Het waarom was haar een raadsel. Iedereen ging toch elke dag op dezelfde plek zitten. Acht voor vijf. Ze loopt terug naar haar werkplek. Op het verder lege, witte bureaublad trilt haar oldskool Nokia. Ze kijkt op het groen oplichtende schermje. Het is Dedinge. Ze zucht. Die belt alleen om acht voor vijf als het belangrijk is. Ze drukt haar rug tegen de leuning van de ergonomisch verantwoorde bureaustoel en helt achterover. Het zou haar niets verbazen als haar baas haar zou bellen terwijl hij slechts twee meter van haar verwijderd op een bureaustoel zit. Maar het kantoor van Dedinge is leeg. Ze drukt de oproep weg. Zeven voor vijf.

Op de trap naar beneden ademt ze telkens vier treden in en vier treden uit. Niemand neemt ooit de trap. Dat is precies de reden dat zij het wel doet. Beneden haalt ze het kettingslot van haar racefiets en ze fietst in een lage versnelling naar huis. Naar Myrthe. Onderweg vibreert haar telefoon met een regelmatig tempo. Ze registreert het en plaatst het daarna in haar 'laatje voor later'.

Ze zet haar fiets in het kleine schuurtje. Als ze de achterdeur van haar Slimmer Kopen woning opent, heeft haar dochttertje haar neus al tegen het raam gedrukt. 'Mama, mama, Sanja heeft me Beer en Botje geleerd.' Rechercheur De Haas – Daniëlle in het dagelijkse leven, Daantje voor vrienden – tilt haar dochttertje op en ze kijkt de oppas vragend aan. 'Berend Botje, op keyboard,' verbetert de slanke oppas met Mexicaanse roots, maar zelf geboren en getogen in Den Haag.

Daniëlle herinnert zich het liedje uit haar eigen kindertijd. Sommige dingen veranderen niet. 'Aha.' Ze kust haar dochter op haar voorhoofd en zet haar terug op de grond.

'Mama gaat eerst even mediteren.' Sanja pakt Myrthes hand. 'Kom maar, dan leer ik je de vlooienmars. Maar wel zachtjes.'

Als Daniëlle tien minuten later haar werk heeft losgelaten en ondanks de razende heggenscharen van de gemeentelijke groendienst haar kernzelf heeft teruggevonden, berekent haar telefoon dertien gemiste oproepen. In haar carrière bij de recherche was ze nog nooit een moordzaak tegengekomen die specifiek alleen door háár opgelost zou kunnen worden en dus schakelt ze de Nokia uit. Een moment later gaat de deurbel.

‘Dedinger, wat een verrassing.’

‘Jij loopt altijd breeduit te verkondigen dat telefoons bedoeld zijn om mee te bellen. Doe dat dan ook!’

‘Vijf uur is vijf uur en het is nu...’ De Haas kijkt achterom naar de klok in de hal. ‘Vijf voor half zes. Eet je mee?’

‘Nee, ik eet niet mee en jij ook niet.’ Hij trekt haar aan haar arm mee naar zijn BMW, die half op de stoep geparkeerd staat. De jas met het inspecteurskroontje op de epauletten, die hij toen De Haas vijf jaar geleden de overstap maakte naar recherche nooit uittrok, zelfs niet op een benauwde dag als vandaag, ligt op de achterbank. De Haas richt een paniekerige blik op Sanja, die in de deuropening is verschenen.

‘Geen zorgen, Daantje, ik kan nog wel even blijven.’

‘Waar gaat mama heen?’ Myrthes hoofd verschijnt naast Sanja’s lange, gladde, getinte benen. Een eigenschap die haar studententijd ongetwijfeld een stuk prettiger maakt.

‘Dat weet mama ook niet, geloof ik,’ antwoordt de oppas op een geruststellende toon. Myrthe haakt haar armen om het linkerbeen van Sanja.

‘Einstein, zegt die naam je iets?’ Dedinger heeft de zwaailichten voor de gelegenheid aangezet. De Haas zet zich schrap tegen het dashboard. Hij is niet zo goed in het inschatten van bochten.

‘Albert?’

‘Ja, die, van $E=MC^2$.’

‘Goh, ik wist niet dat jij geïnteresseerd was in natuurkunde, Hans.’

‘Ben ik ook niet,’ snauwt Dedinge. De Haas kent haar baas inmiddels goed genoeg om te weten dat ontspannen gesprekken hem irriteren. Hij is de meest doelgerichte persoon die ze kent. En zijn doel is promotie.

‘Het zou je anders best sieren. Onze natuurkundeleraar legde de wetten van dynamica altijd uit aan de hand van biljartballen.’ De Haas tikt met haar vlakke hand op het klamme, kale hoofd van Dedinge. Ze heeft zich er altijd over verbaasd dat ze er ondanks zijn leeftijd en zijn leefstijl geen rimpels op kan ontdekken.

Dedinge neemt nog een te scherpe bocht. In de verte krioelt een groep krijsende kinderen door een speeltuintje. De band die vanavond waarschijnlijk op het zomerfestival zal spelen, brengt een nummer met raggende gitaren en een diepe basdreun ten gehore.

‘Hier is wat ik weet over dynamica: als je met een scherp object je ingewanden opensnijdt, dan ga je dood.’

‘Harakiri?’ De Haas zet zich schrap tegen het dashboard.

‘Daar lijkt het in eerste instantie wel op.’

Ze weet inmiddels hoe dit spelletje gespeeld wordt, trekt haar wenkbrauwen ver omhoog en zoekt de juiste toonhoogte, precies tussen de bas en de sologitaar van de ongetwijfeld populaire, maar verschrikkelijk eentonige band in: ‘Serieus?’

‘Buik opengesneden met een samoeraizwaard. Spoedonderzoek naar de vingerafdrukken op het handvat wijst uit dat alleen het slachtoffer zelf het zwaard in handen heeft gehad. Dan is één plus één volgens mij twee.’

De Haas weet inmiddels beter dan de kritische vragen te stellen waarvoor ze is opgeleid. Bovendien heeft de Dedingestijl autorit dwars door de stad die in de zomer zoveel herrie maakt haar overprikkeld. Er zullen vanzelf meer details boven water komen die Dedingers overhaaste conclusie dat het slachtoffer zelf met een samoeraizwaard zijn ingewanden heeft opengesneden zullen ontkrachten. Het is beter als hij in de waan blijft dat hij er zelf

achter is gekomen dat zijn theorie niet klopt met de feiten. 'En wat heeft Einstein daarmee te maken?'

'Heb je het nieuws niet gevolgd?'

'Je weet wat het antwoord daarop is, Dedinger.' De Haas zucht diep.

Dedinger schudt zijn hoofd ter afkeuring. Hij vindt dat een goede onderzoeker op de hoogte moet zijn van wat er speelt in de maatschappij. De Haas vindt juist een onbevooroordeelde blik van belang. Hoewel dat niet de reden is dat ze het nieuws niet volgt.

Ze rijden de villawijk van het dorp binnen. Een van de enorme oprijlanen is afgezet met het bekende roodwitte lint. Dedinger trapt hard op de rem, zo hard dat De Haas zich met haar handen tegen het dashboardkastje moet afzetten om te voorkomen dat ze er met haar neus op klapt.

'Hier woont Lotte Offenbach,' verklaart Dedinger.

'Wat heeft dat met het nieuws te maken dan?'

Dedinger laat zijn corpulente bovenlichaam naar rechts zakken en draait zijn hoofd haar kant op. De Haas steekt hem speels haar linkeroor toe, niet alleen om zijn overdreven toewijding te bagatelliseren, maar ook om de koffiegur van zijn adem enigszins te ontwijken. 'Dat briefje van Einstein, dat anderhalf miljoen heeft opgebracht vorige week? Er gaan geruchten dat zij de anonieme koper is,' fluistert hij.

Sanja had het inderdaad over een briefje van Einstein gehad. Als eerstejaars natuurkundestudent kon ze dat nieuws uiteraard niet gemist hebben. Het verhaal ging dat Einstein, toen hij in 1922 in een hotel in Tokyo verbleef, geen kleingeld op zak had en in plaats daarvan de piccolo een briefje had overhandigd met zijn 'Theorie voor een gelukkig leven'. Volgens Sanja kwam die theorie dicht in de buurt van Daantjes levensfilosofie. Ze had gegruip dat het in tegenspraak leek met de relativiteitstheorie, omdat die suggereerde dat in hoge snelheid leven je jong zou houden, of zo iets. Daantje kon het niet helemaal volgen.

'En nu is ze dood?' De Haas zet haar fluistertoon dik aan.

‘Nee, er ligt een dode Japanner in haar achtertuin,’ fluistert Dedinge terug. Hij heeft het portier al geopend en hij zwiëpt zijn linkerbeen over het opstaande randje van de carrosserie. De BMW schuift vervaarlijk naar voren en vervolgens naar achteren.

De Haas trekt de handrem aan en laat zich met een zucht in de rijderstoel achteroverzakken. Ze begrijpt ineens waarom het zo belangrijk was voor Dedinge dat juist zij bij deze zaak betrokken wordt. De regel is dat je altijd met een partner werkt, ongeacht de omvang van de zaak. ‘En nu denk jij dat dit een high-profile zaak wordt, vanwege die geruchten, en je weet dat ik een hekel heb aan excessieve aandacht. Als je met mij werkt hoef je de spotlight niet te delen.’ Ze mompelt het meer voor zichzelf en verwacht dan ook geen antwoord, laat staan een eerlijk antwoord.

Dedinge heeft nu ook zijn hoofd al uit de auto gestoken, maar zijn rechterbeen hangt nog over de stoel. In een onwaarschijnlijk flexibele buiging steekt hij zijn hoofd terug naar binnen. ‘Als ik straks promotie krijg, heb je geen last meer van me. Beloofd.’ Hij zwiërt in een vloeiende beweging zijn hoofd en daarna ook zijn rechterbeen de hete buitenlucht in en zwaait met zijn badge naar de agenten die het roodwitte lint bewaken.

2

De Haas luistert naar haar voetstappen die een knerpend geluid maken op het grindpad. Aan het eind van het pad spuwt een agent details over de zaak uit naar Dedinger. 'Sporen van braak,' vangt ze op, en 'het hele huis is overhoop gehaald,' '... veel bloed verloren, ...', '... moordwapen...'. Leunend tegen een fontein met een groot Boeddhabeeld, midden op een groot en open grasveld, ligt het levenloze lijf van een man van Oosterse komaf. Uit zijn buik steekt het handvat van een samoeraizwaard dat ongetwijfeld minstens een jaarsalaris bij de recherche gekost heeft. Dedinger begint de agent te onderwerpen aan een vragenvuur. Hij loopt direct op het lijk af, opent een notitieblokje, likt aan zijn pen, krabbelt iets, kijkt de agent aan, kijkt naar het lijk, tikt met zijn pen op het blokje en betast regelmatig het kroontje op de epauletten van zijn overhemd. Hij is zo iemand die zelfs als hij stilstaat, niet echt stilstaat.

Ze zeggen wel eens dat rust met de jaren komt, maar ondanks dat Dedinger zeker tien jaar meer ervaring – en broodjes kroket – onder zijn riem had, werd zelfs De Haas altijd een beetje geïnfecteerd door zijn opgefoktheid. Zijn vrouw en drie kinderen waren niet anders, had ze tijdens het jaarlijkse familie-uitje van de recherche ontdekt. Maar die zag hij verder eigenlijk alleen tijdens de verplichte zomervakantie met de caravan in Zuid-Frankrijk, had zijn vrouw De Haas na een aantal wijntjes verteld. Verder richtte inspecteur Dedinger al zijn overtollige calorieën op het behalen van het streepje onder dat kroontje en daarmee het voorvoegsel 'hoofd'.

De Haas centreert haar ademhaling en focust zich op haar kern. Pas als ze die teruggevonden heeft, opent ze haar ogen en vervolgt ze de lange weg over het gras naar de openstaande schuifdeur. Ze stapt het huis binnen. Overal staan bordjes met nummertjes erop.

Forensische experts in witte pakken maken foto's met flits. De Haas plaatst haar gympen bij elke stap met beleid op een plek waar ze geen bewijs kunnen verstoren. De vloer is bezaaid met boeken, zo te zien gevallen uit de ingebouwde boekenkast die langs de zwevende trap naar de bovenverdieping loopt. Gebroken porselein van wat voorheen een verzameling Boeddhabeeldjes was ligt verspreid tussen de opengevallen boeken. Losse papieren, houten beeldjes, een omgevallen lamp, luxe kantoorartikelen en hele lades die met geweld uit de ladekast en het bureau onder de zwevende trap zijn getrokken, dragen bij aan de ravage.

Aan de rechtermuur hangt een houder voor een samoeraizwaard, zonder zwaard. Dat steekt buiten in de dode Japanner. Ernaast hangt een replica van 'De storm op het meer van Galilea' van Rembrandt. Niet het soort kunstwerk dat je zou verwachten in de verder modern en strak ingerichte villa. Maar wat De Haas nog meer opvalt aan het schilderij, is dat het perfect recht hangt. En er is nog iets anders. Iets dat aan de achterdeur van haar bewustzijn klopt, maar het lukt haar nog niet om het binnen te laten. Ze draait haar rug naar het meesterwerk toe en kijkt vanuit die positie de kamer rond. Het is een teringzooi. Een opvallende teringzooi. Pure chaos, afgebakend door het gebroken glas van de schuifpui aan de ene kant, en de smetteloos witte, zwevende trap aan de andere kant. Als de inbreker naar iets op zoek was, dan was hij 's werelds slechtste zoeker. Dit was hoe Myrthe zocht. Als ze iets kwijt was, keerde ze bakken met speelgoed ondersteboven, gooide ze haar knuffels door de kamer, creëerde ze uit frustratie een hoeveelheid rotzooi die de kans dat ze haar favoriete barbiepop of dat ene rode speelgoedautootje nog terug zou vinden minimaliseerde. Myrthe is vijf jaar oud. Als haar moeder op haar hurken gaat zitten, haar zachtjes tot kalmte maant en instrueert om even adem te halen en met gesloten ogen te denken aan de laatste keer dat ze met Barbie speelde, begrijpt ze dat zoeken makkelijker gaat als je de dingen die je opzij schuift, daarna weer teruglegt op hun plek. Dan verschijnt er een glimlach

op haar kleine gezicht, omdat ze zich herinnert dat ze vorige keer met Barbie speelde samen met haar beste vriendin, waarop Daniëlle haar laat gaan om Barbie bij Tamara, die verderop in de straat woont, op te gaan halen en met een glimlach op haar gezicht de ontplofte huiskamer opruimt.

Deze inbreker had duidelijk niet zo'n begripvolle opvoeding genoten. De Haas vraagt zich af of hij of zij – ze had zichzelf vanaf dag één getraind in het signaleren van onbewuste aannames en duidde een onbekende dader dan ook plichtsgetrouw aan met hij of zij tenzij de uv-lamp uitsloeg of er een embryo in het spel was – had gevonden waarnaar hij of zij op zoek was. Ze acht de kans klein.

'Akihiku Saitou, zevenenvijftig jaar jong, woonde in Tokyo, hoe hij hier terecht is gekomen, is onduidelijk. Hij was vorige week in Jeruzalem en is daar in één klap miljonair geworden, raad eens waarmee?'

Nadat ze de ruime huiskamer van de villa op zich had laten inwerken en ook de keuken en de bovenverdieping met luxe badkamer, sauna en vijf slaapkamers had bezocht, staat ze nu naast haar baas, die nog steeds met zijn pen op zijn notitieblokje tikkend naar de dode Japanner staat te staren.

'Heeft het iets met dat briefje te maken?'

'Tien punten en een vlag en een wimpel. Hij heeft het briefje geveild. Zijn grootvader was blijkbaar de Japanse piccolo die het briefje in 1922 van Einstein kreeg in plaats van een fooi. Onze geliefde verwarde professor was een rasechte gierigaard. Ben je binnen iets wijzer geworden?'

'Chaos. Sporen van braak, maar het lijkt wel in scène gezet, de chaos is te willekeurig en de keuken en bovenverdieping zijn in perfectie harmonie.'

'De inbreker was alleen uit op het zwaard.' Dedinger krast met zijn pen in zijn notitieblokje. 'Als dit een zelfmoord is, dan had meneer Saitou wel een heel specifieke doodswens.'